

Innovation och samverkan

Företag i Livsmedelskedjan

Sara Johansson
Lina Bjerke
Internationella handelshögskolan i Jönköping

Vad är innovation?

- Ofta framhålls de *radikala* innovationerna som de viktiga med stor effekt på samhällsekonomin.
- De *inkrementella* innovationerna förfinar och optimerar egenskaperna och resulterar i teknikspridning
- De inkrementella innovationerna spelar minst lika stor roll som de radikala.
- .....en mer modern definition: innovation kan vara en förbättring av en produktionsprocess eller en förändring av attribut hos säljbara produkter.

Varför innovation?

- En regions näringslivsförnyelse och förmåga att stimulera innovationsaktiviteter ger långsiktigt konkurrenskraft, förädlingsvärden och lönebetalningsförmåga.
- Innovation och förnyelse är, jämte resurser som kapital och arbetskraft, det som förklarar ekonomisk tillväxt.
- Innovationer har en särskild betydelse i avseende att kunna bidra till att den teknologiska nivån utvecklas till alltjämt högre nivåer.

Hur uppstår innovationer?

- Innovationer är resultatet av *många faktorer* såsom kunskap, kreativitet och acceptans för förändring.
- Innovationer uppstår ofta som ett resultat av *kombinationer* av olika kunskaper och kompetenser.
- Kombination av olika kunskaper och kompetenser främjas också av att olika aktörer *samverkar*.

BAKGRUND

Samhällsförändringar

Kunskap

Data *(små och stora företag, stad och landsbygd)*

Inkluderande näringspolitik

Syfte

- Samla in data kring innovation och dess processer
  - **Livsmedelskedjan**
  - Jordbruk
  - Region Jönköping
  - Fyrbodal
  - Region Kalmar
  - Region Kronoberg

Data

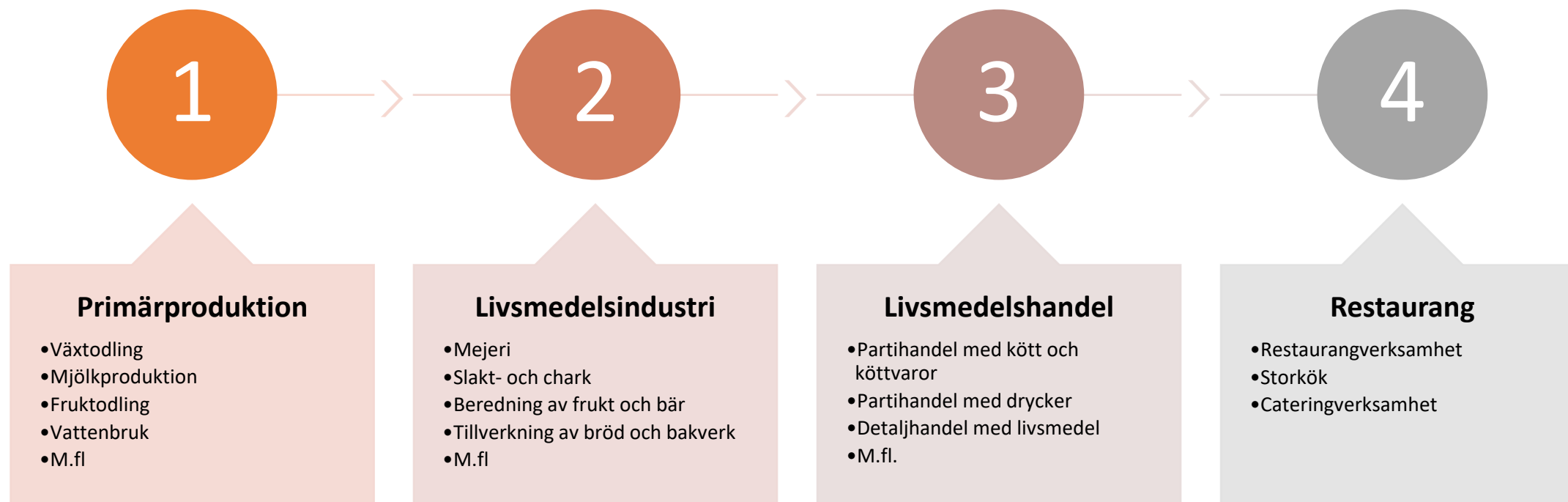

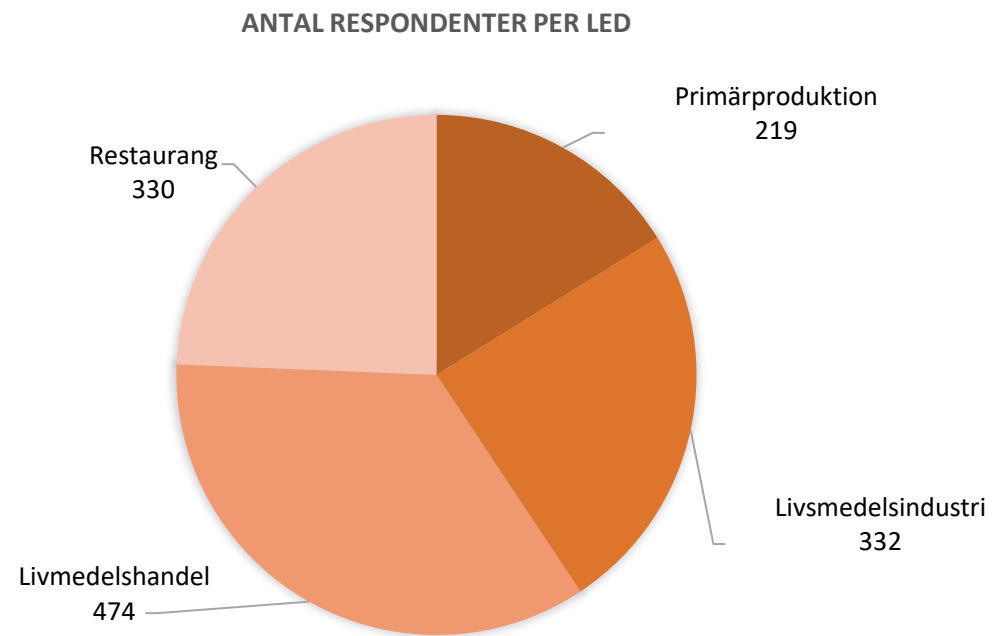
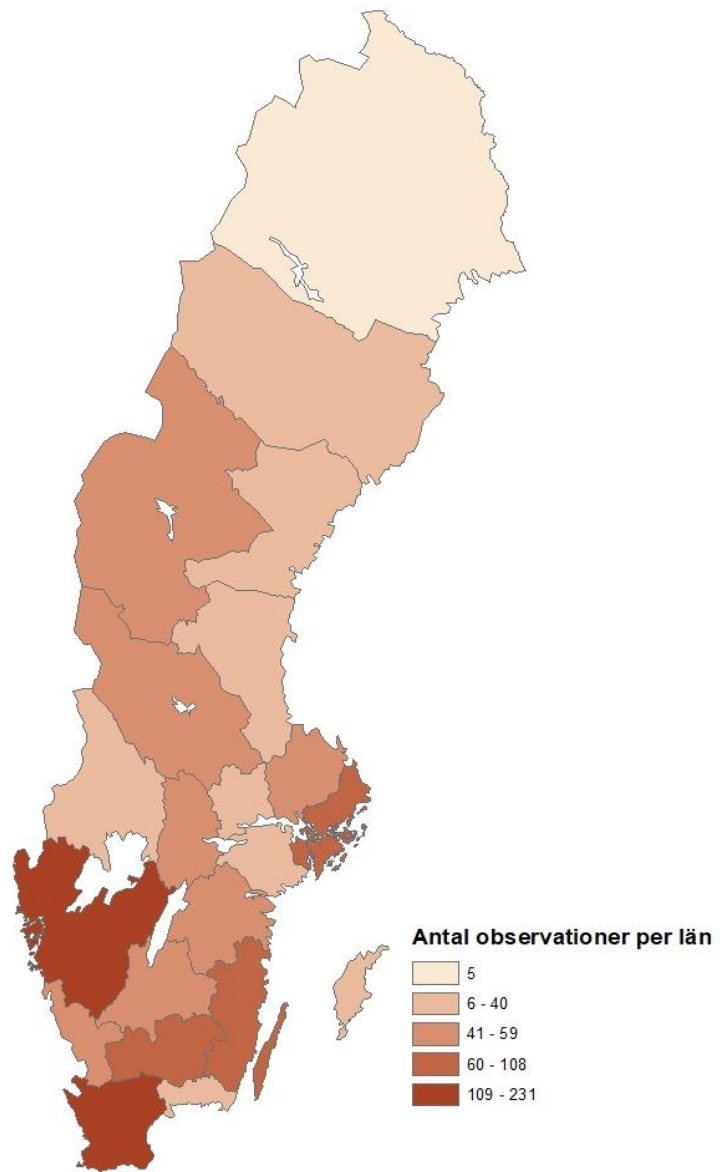
<200 000 omsättning

Stratifiering: storlek och region

1 355 företag (svarsfrekvens mellan 17-35 procent)

Innovationsaktivitet

Har företaget under perioden 2017 – 2019 introducerat en ny eller väsentligt förbättrad produkt, process, marknadsföringsmetod?

	Primärproduktion		Livsmedelsindustri		Livsmedelshandel		Restaurang	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Innoverande	153	69,9	297	89,5	371	78,3	275	83,3
Icke-innoverande	66	30,1	35	10,5	103	21,7	55	16,7
		Andel av innoverande ftg (%)		Andel av innoverande ftg (%)		Andel av innoverande ftg (%)		Andel av innoverande ftg (%)
Produktinnovation (vara eller tjänst)	110		265	89,2	319	86,0	224	81,5
Processinnovation	100	65,4	170					
Marknadsföringsinnovation	38	24,8	171	57,7				

80 %

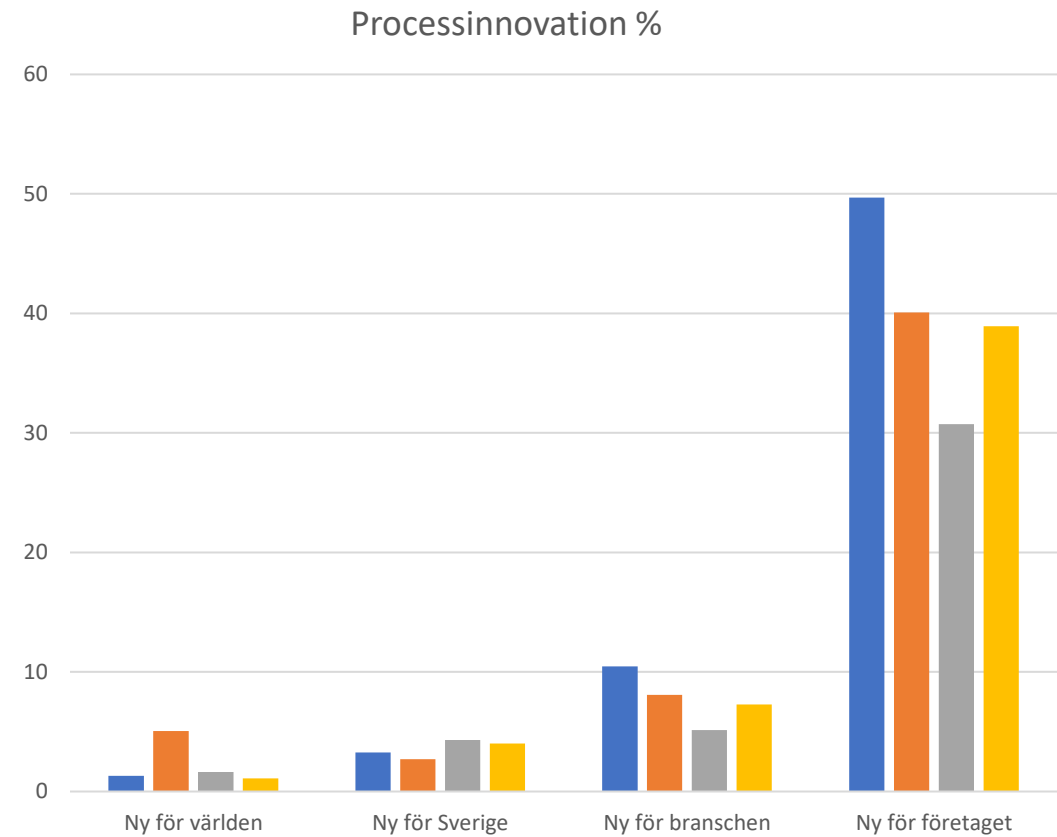
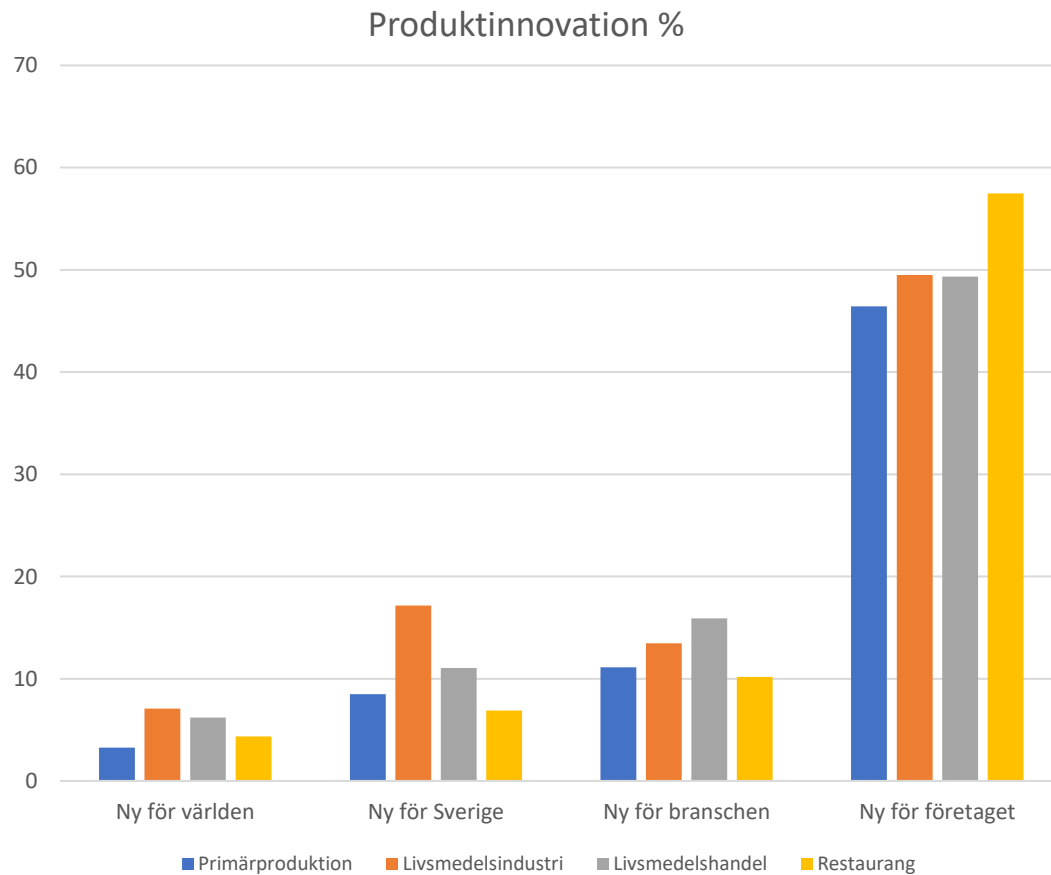
Skåne: 75 %

Kalmar och Kronoberg: 73 %

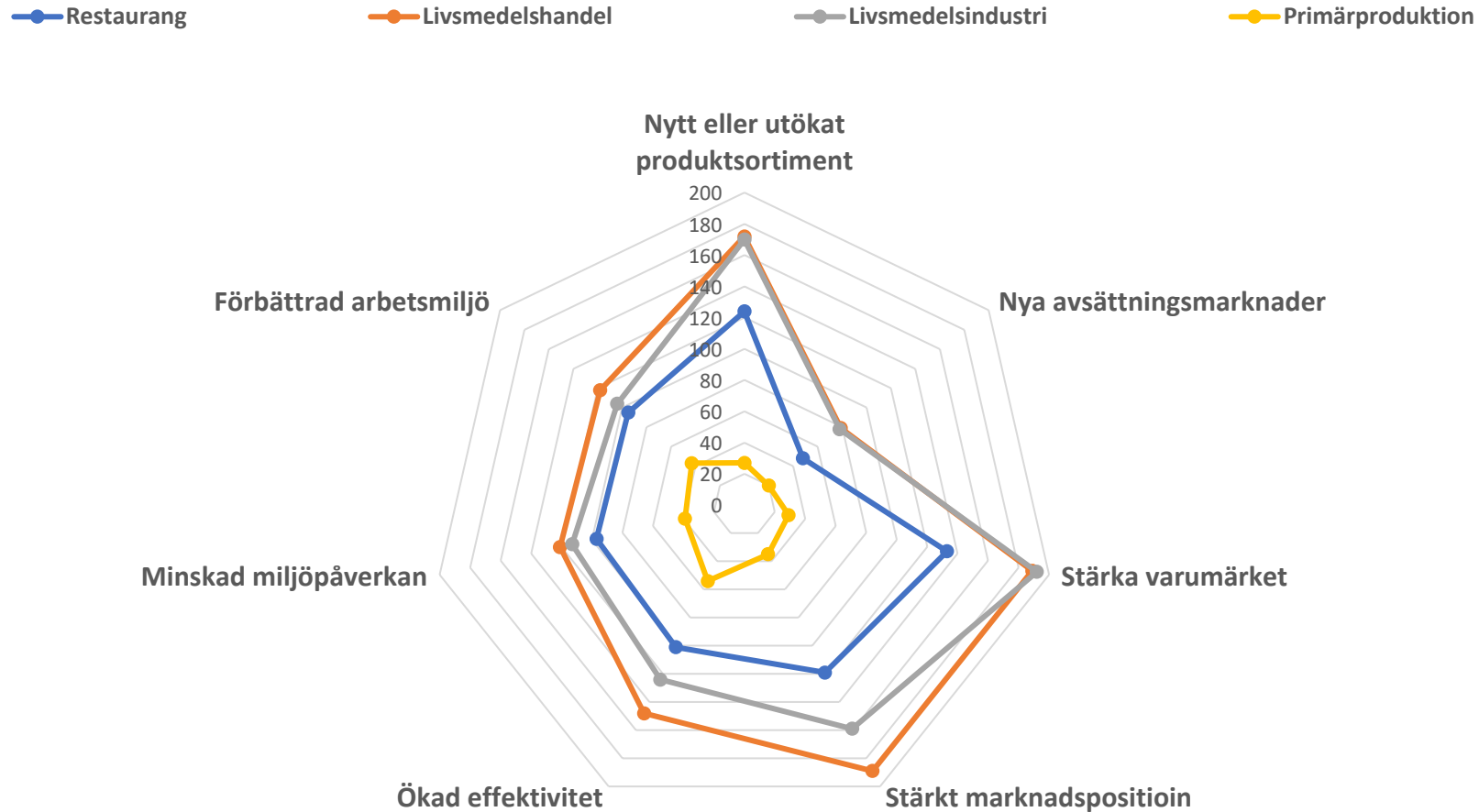
Fyrbodal: 74 %

Flera typer av innovationer → produktinnovation är
Primärproduktion → produkt och process men färre

Innovationhöjd: för vem är detta nytt?

Varför innovation?

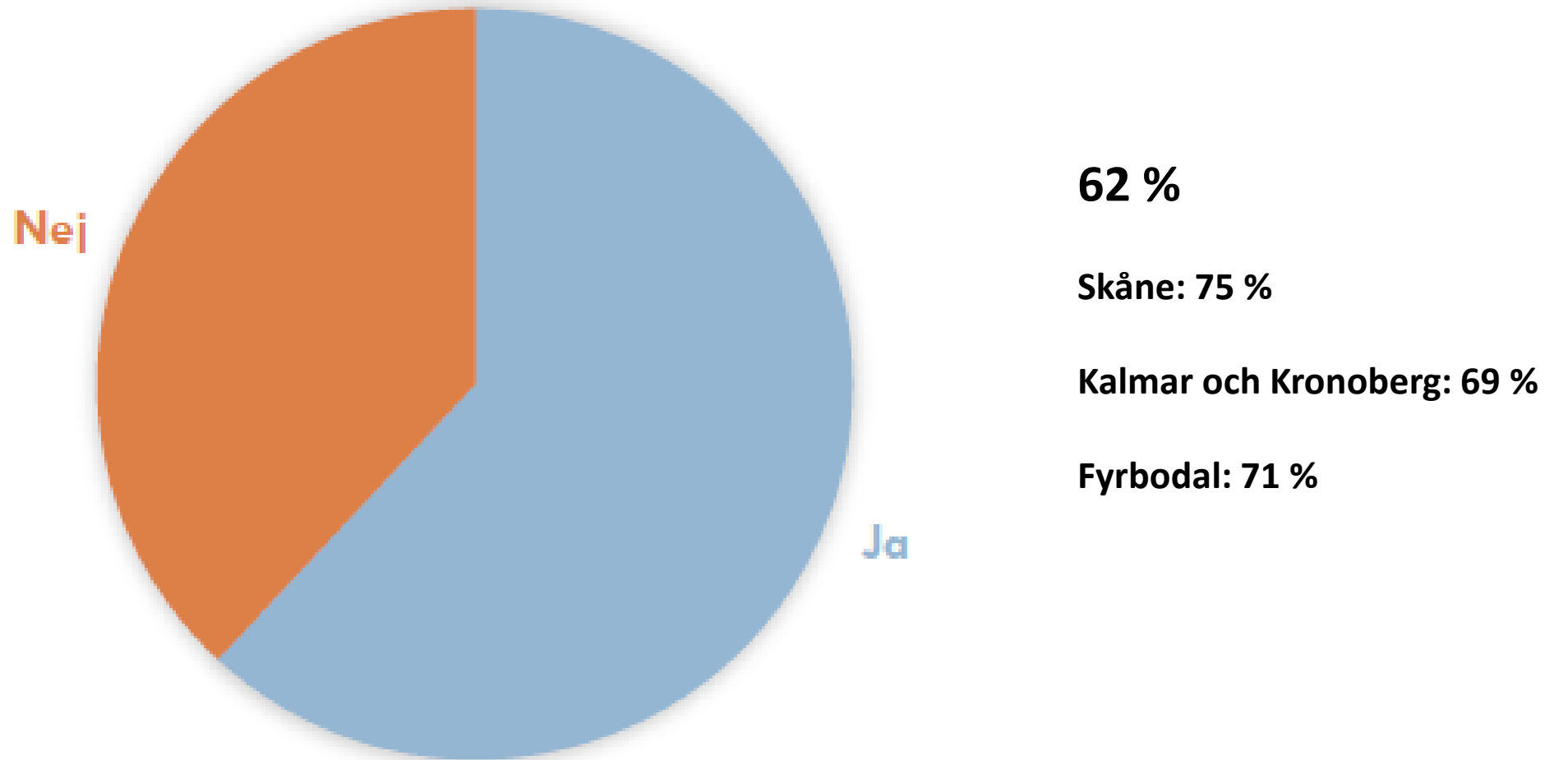
Effekter av innovation

	Ökad omsättning	Nya marknader
Primärproduktion	18,3	11,8
Livsmedelsindustri	44,8	31,0
Livsmedelshandel	39,1	20,8
Restaurang	45,8	24,0

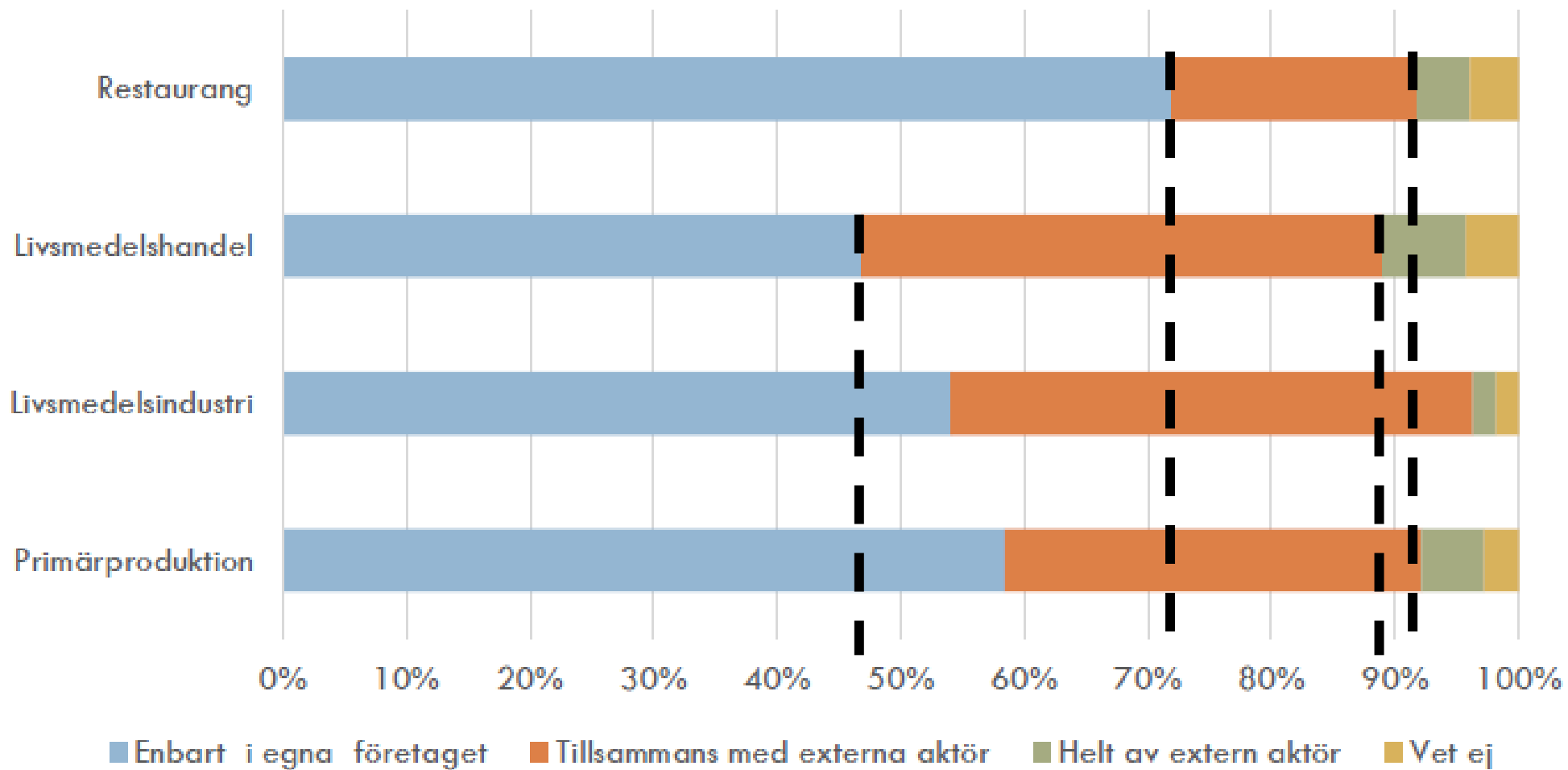
Samverkan

Andel respondenter som samverkar med externa aktörer för att utveckla företaget

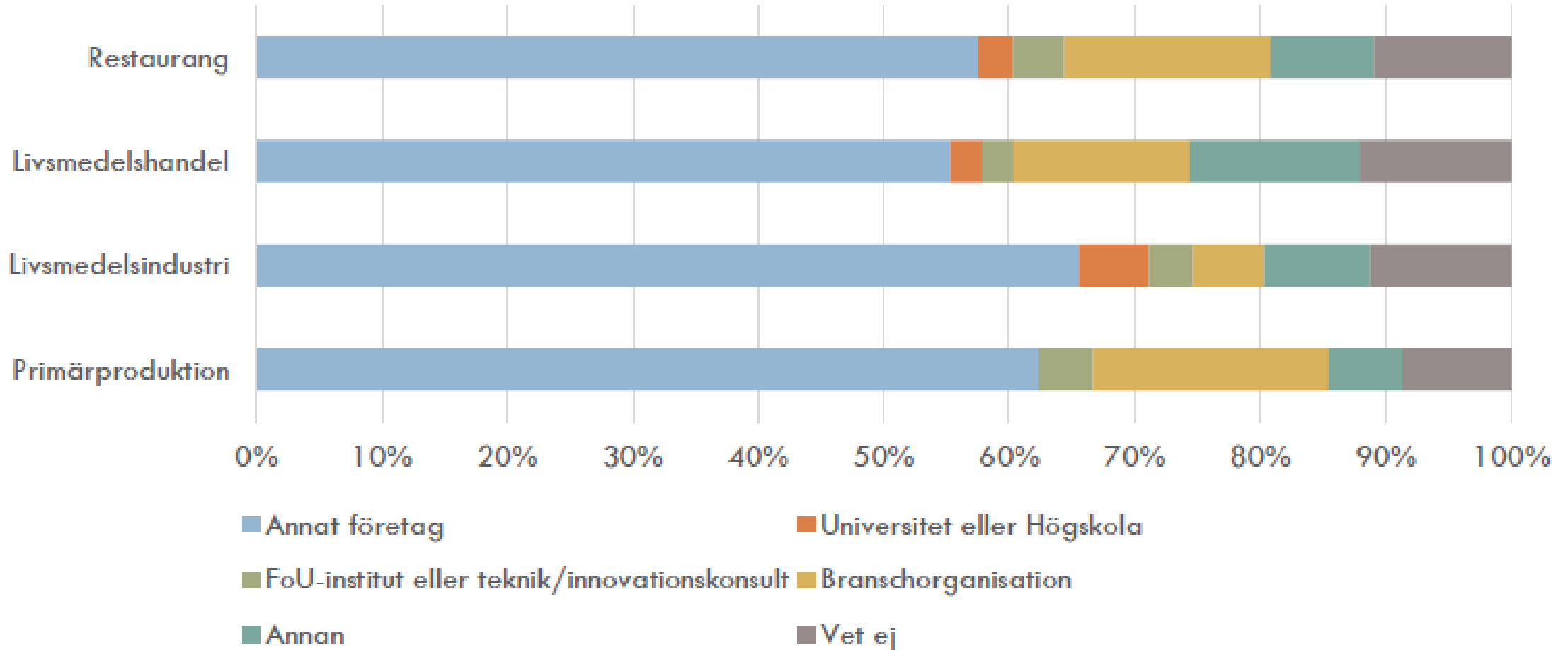

Utvecklas innovationen/-erna internt eller med hjälp av externa aktörer?

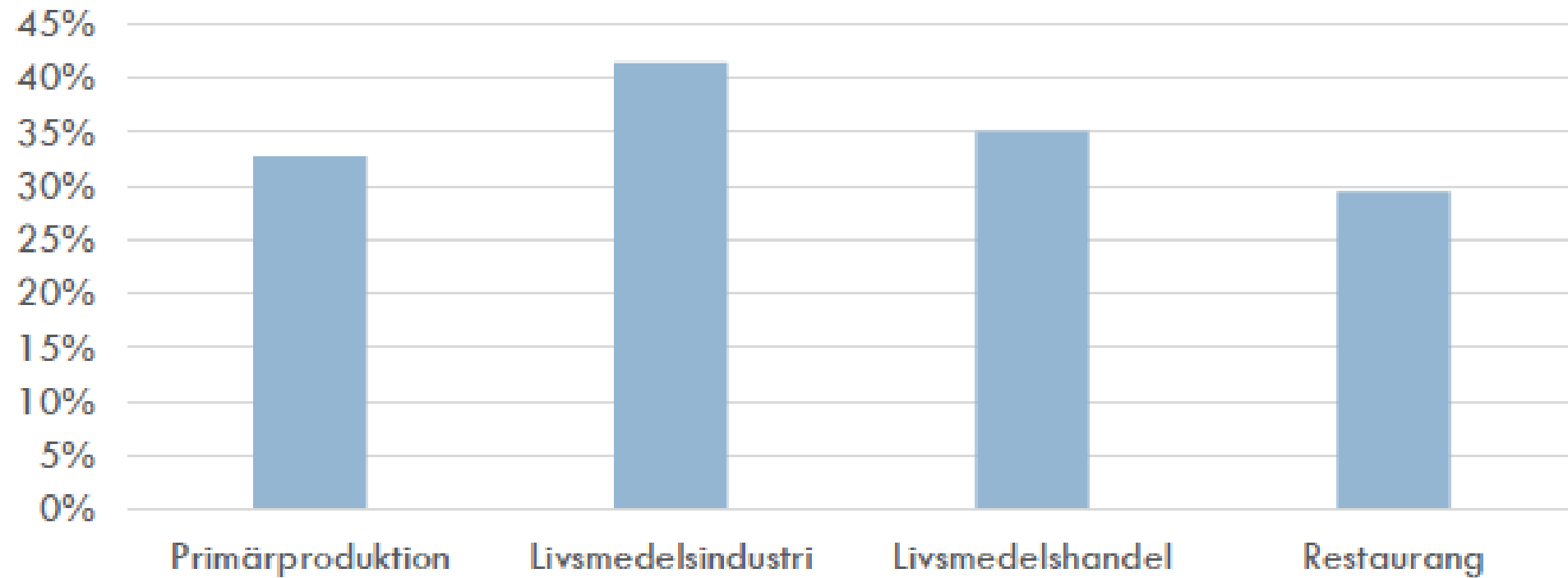
Vilken samarbetspartner är mest värdefull för företagets innovationsverksamhet?

Ansträngningar och risker

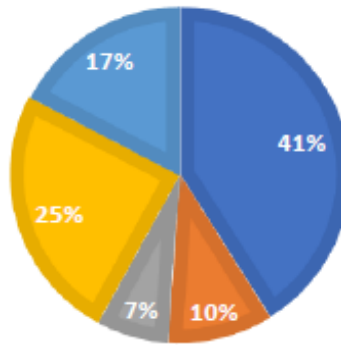

Andel företag som gjort innovationssatsningar som inte nått hela vägen till marknaden

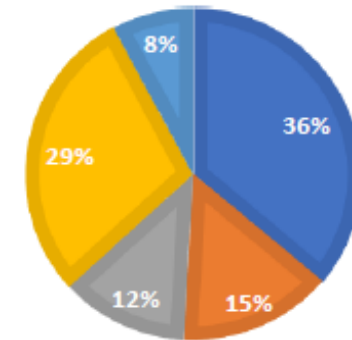

Vilken är största risken med innovationssatsningar?

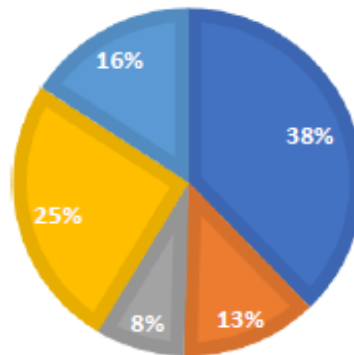
PRIMÄRPRODUKTION

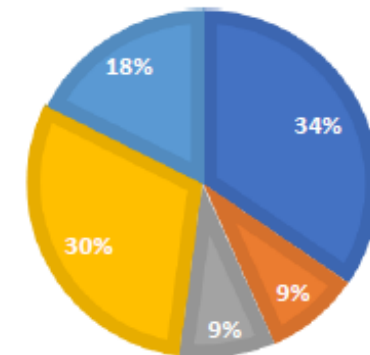
LIVSMEDELSINDUSTRI

LIVSMEDELSHANDEL

RESTAURANG

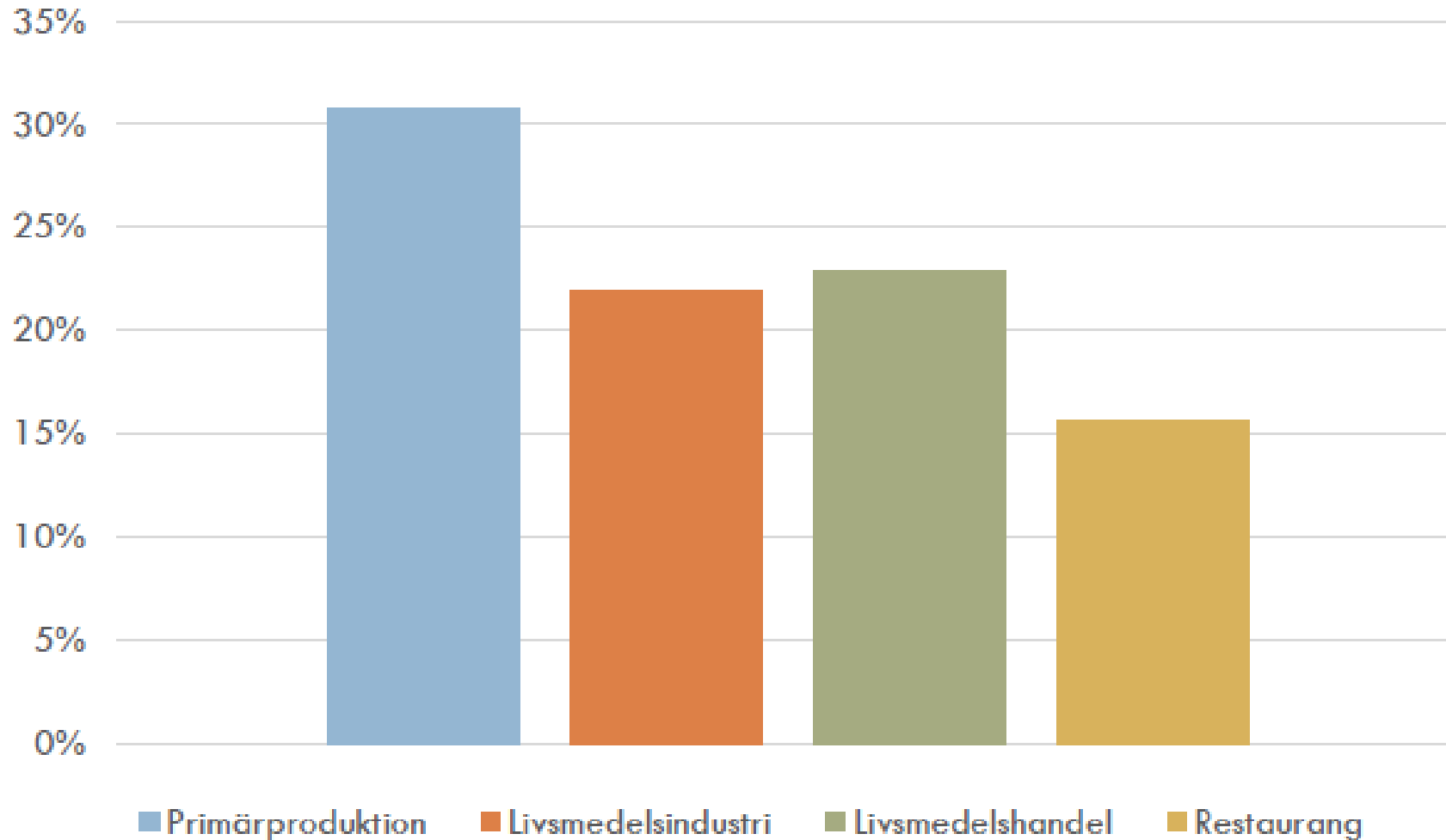

■ Förlora kapital ■ Skifta fokus från på kärnverksamhet ■ Annat ■ Ser inga betydande risker ■ Vet ej

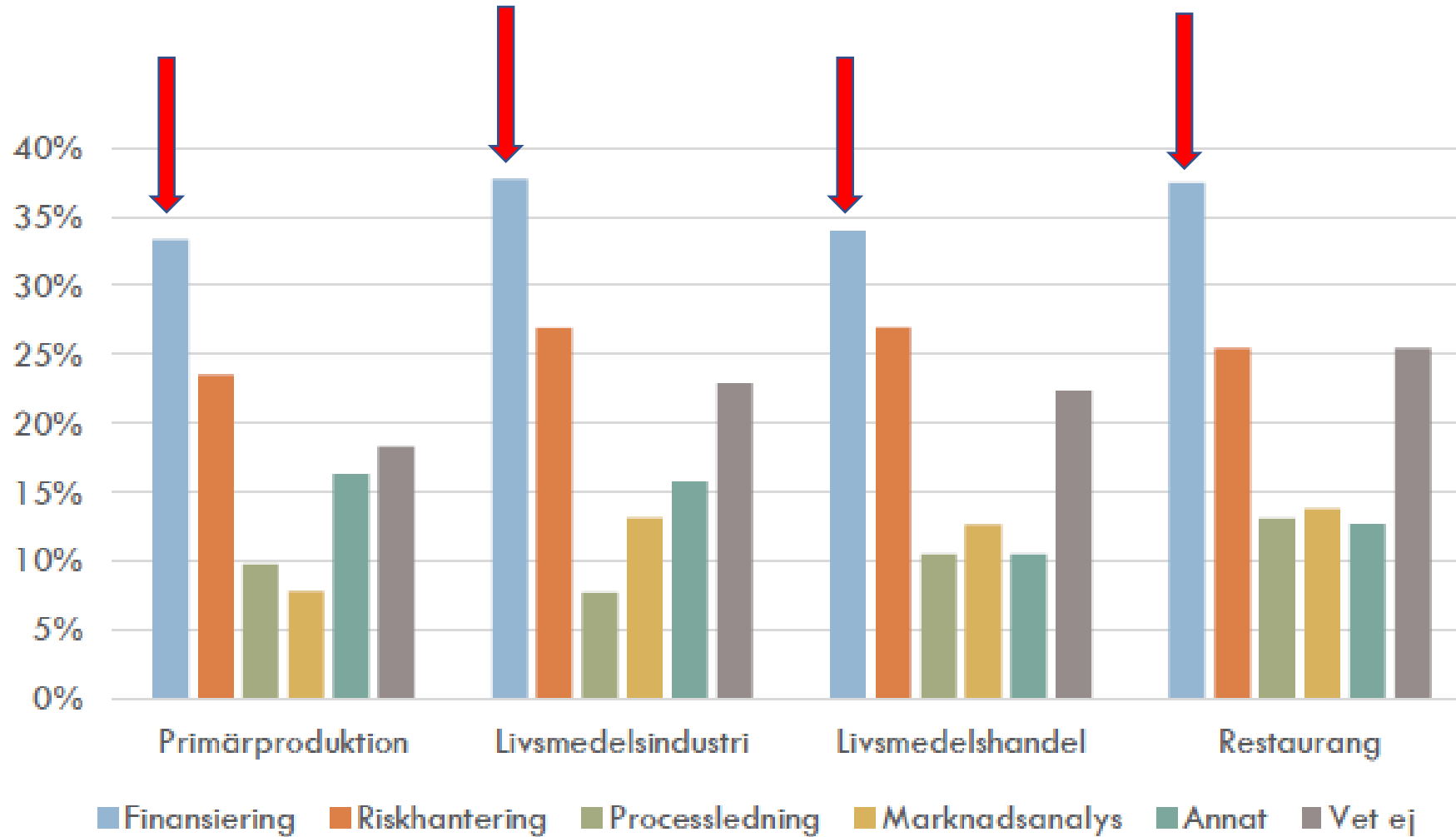
Stöd till innovation

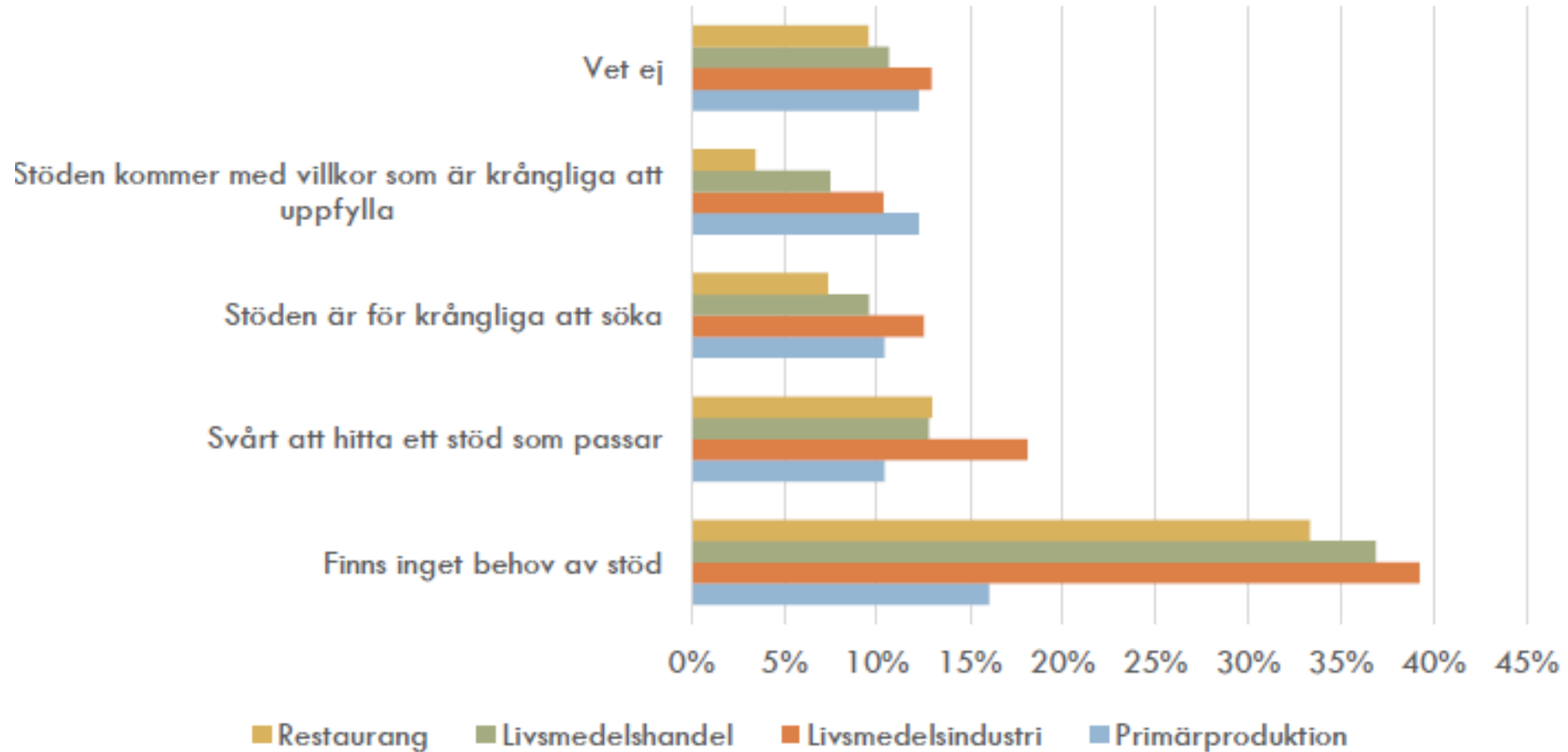
Andel av innovativa företag som tagit emot offentligt stöd för utveckling av innovation

Vad skulle man behöva hjälp med för att underlätta innovationsarbetet?

Vilka är skälen till att du inte söker stöd?

Slutsatser

- Mellan 70 och 90 procent av företagen inom livsmedelskedjan har introducerat något nytt eller något väsentligt förbättrat:
  - Högst inom livsmedelsindustrin och lägst inom primärproduktionen.
  - En innovationsgrad som ligger i paritet med övriga näringar inom tillverkning- och tjänsteproduktion.
  - Produktinnovation är vanligast, relativt lite marknadsinnovation längre ner i kedjan
  - Ökar med storlek på företag, lägst innovationsgrad bland mikro i led 1
  - Inkrementella innovationer dominerar
  - 10 % är nya för världen (industri vs primär)

- Samverkan är en del av kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning:
  - 60 % samverkar för utveckling
  - Andra företag
  - Samverkar med akademien men inte den viktigaste

- Risk, hinder och stöd
  - Kapital, kapital, kapital...skiljer sig lite mellan leden → risk och stöd
  - 20-30 % tar emot offentligt stöd för innovationssatsningen
    - Något högre än andra näringar
    - Störst i primärledet
  - Skäl att inte söka stöd är främst brist på behov och svårt med träffsäkerheten